

ਐਮ ਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਕੌਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ - ਜਵਾਬਦਾਰ

2001 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂ ਨੰਬਰ 1196

1 ਜੂਨ, 2001

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955-S.13-B(2)-ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ - S. 13-B(2) 6 ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ- ਕੀ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ — ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ — ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਤਲਾਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੇ 13-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਨਸ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 18 ਅਤੇ 19)

ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਗੁਪਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ

ਐਚ.ਵੀ. ਰਾਏ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

ਸਜੇ ਮਜੀਠੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ

(ਅਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ-ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ)—ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ. ਐਲ. ਸਿੰਘਲ, ਜੇ

(1) ਇਹ 5 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ (ਪਤਨੀ) ਅਤੇ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਪਤੀ) ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ

ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 5 ਜੁਲਾਈ, 2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ 5 ਫਰਵਰੀ, 2001 ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਪਤਨੀ ਨੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਹੈ।

(2) ਗੁਰਪਿਆਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਗੁਰਮੀਤ ਕੌਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। (1) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਵੀ ਰਾਏ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਨੋਟਿਸ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੁਕਤੇ, ਕੀ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ(2) ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਤੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਮਜੀਠੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੂੰ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ. ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

(138) ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ-(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਆਹ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਰਿਜ ਲਾਅਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1976 (1976 ਦਾ 68) ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਠਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਦਾਲਤ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ

(1) 1997 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਸਿਵਲ) 296

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੱਚ ਹਨ, ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰੇ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਰਿਪੱਕ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਹਿੰਦੂ ਵਿਆਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਤਹਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡੇਨੋਵੇ ਜੀਵਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਰਾਹ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਸਕਣ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਰੇ ਹੋਏ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਹੁਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਸਕਣ। ਜੀਵਨ ਡੇਨੋਵੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੋਥੇ ਦਾ

ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਕੋਰਸ।

(4) ਸਾਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸੰਸਦ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ "ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ" ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ " ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ। .

(5) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰੇਸ਼ਤਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (2) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਲੱਗ ਰਹਿਣਾ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਹੇਠ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਿਰਾਂ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਰਵੱਈਏ ਨਾਲ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਬੀ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਵਿਆਹ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਧਿਰ ਇੱਕਤਰਫਾ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਅਟੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਬੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦੇ ਨਾਲ ਪਰੀ-ਮਟੀਰੀਅਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(6) ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 6 ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ-ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਮੇਸ਼ਨ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। (2)। ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਪ-ਸੈਕ. (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਅਦਾਲਤ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਸਟੀਕੋਣ ਹੋਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(7) ਉਪ-ਸੈਕ. (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਹੈ", ਜਾਂ "ਮੈਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਤਿਆਰ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ", ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ / ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ nisi ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(8) ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਸੁਰੇਸ਼ਤਾ ਦੇਵੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨਾਲ 21 ਨਵੰਬਰ, 1968 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। 8 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲਈ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 9 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲਾ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। 15 ਜਨਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤ ਦਾਇਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ 9 ਜਨਵਰੀ 1985 ਦਾ ਬਿਆਨ ਪਤੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਜਾਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰੋ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਖੋਹੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਧਿਰ ਇੱਕਤਰਫ਼ਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਅਟੱਲ ਸੀ।

(9) ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 6 ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਉਡੀਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਤਰ-ਨਿਯਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਚਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਮਨ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। (2)। ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਬਦਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਉਪ-ਸੈਕ. (2) ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ, ਅਦਾਲਤ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਜੇਕਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(10) ਉਪ-ਸੈਕ. (2) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਹੈ", ਜਾਂ "ਮੈਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਤਿਆਰ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ", ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਹਿਮਤੀ ਨੂੰ nisi ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(11) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਫ਼ਰਮਾਨ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੇਕਰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਸੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਲੈਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ਼ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਉੱਠੇਗਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਰੀਵ ਅਨੁਪਾਤ ਹੈ।

(12) ਕੰਚਨ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸਿੱਤਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 60,000/-, ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(3) ((1996) 8 8 8 SCC ੬90

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ 18 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1973 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਜਤਾਈ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 60,000/- 7 ਦਸੰਬਰ, 1995 ਨੂੰ, ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੇ 1000 ਰੁਪਏ ਅਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਤਨੀ ਨੂੰ 60,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 60,000/- ਰੁਪਏ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਰ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 142 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

142 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਆਦਿ।

- (1) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (2) ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਨ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ।

(13) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਦਾਲਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਉਥੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕੀ।

ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮਰੇ ਹੋਏ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲੇ।

(14) ਇਨ ਏਨ ਇਨ ਏਨਾ ਅਨੀਟਿਕਸਭਰਵਾਲ iv. ਅਨੀਲਿਕ ਸਭਰਵਾਲ ਐਚ (4) 1'bHo ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੀਨਿਆ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤਲਾਕ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 14 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਾਂ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ। ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ, ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ 9 ਸਤੰਬਰ, 1996 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀਆਂ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਿਆਹ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲਗਭਗ 14 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਾਂ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਫਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਲਾਕ ਦਾ ਕੇਸ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਪਤਨੀ ਨੂੰ 7 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ 3 ਵੱਖਰੇ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ। 2 ਲੱਖ, 2 ਲੱਖ ਅਤੇ 3 ਲੱਖ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਆਵਰਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਆਹੁਤਾ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕਰ ਸਕਣ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ, ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਉਦਾਸੀ।

(15) ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(16) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ (5) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ (2) ਵਿੱਚ 6 ਤੋਂ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਅਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ, ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ, ਜ਼ੋਰ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੇਟਿੰਗ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਕੋਡਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ” ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ 2 ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 27 ਸਤੰਬਰ, 1990 ਨੂੰ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ 26 ਨਵੰਬਰ, 1990 ਤੱਕ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਪਤਨੀ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦੀ ਗੁਹਾਰ ਲਗਾਈ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 17 ਅਕਤੂਬਰ 1995 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, 29 ਜੁਲਾਈ, 1996 ਨੂੰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 151 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਤਭੇਦ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ। 25,000 ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ 28 ਦਸੰਬਰ 1990 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 406/498-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 631 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਹਾਮੀ ਭਰੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਦੇਵਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ 27 ਸਤੰਬਰ 1990 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ 26 ਨਵੰਬਰ 1990 ਤੱਕ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਰਹੇ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਲਈ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੈਡਿੰਗ ਸੀ, ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਲਗਭਗ 6 ਸਾਲ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ 6 ਮਹੀਨੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਤੁਰੰਤ ਤਲਾਕ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੇਵਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਤਲਾਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਗੱਠਜੋੜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਘਰ ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤਲਾਕ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(17) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੰਬਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਫਾਈ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

(18) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 5 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ 5 ਜੁਲਾਈ, 2001 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਪੂਰੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸਮਾਜ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਤਲਾਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

(19) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਸੀ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਾਪਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਲਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਾਕ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਨਸਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਇੱਕ ਮਰਿਆ ਹੋਇਆ ਘੋੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਰੇ ਹੋਏ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਲਾਕ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਡੀਕ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਨਕੇ ਸੋਢੀ ਅਤੇ ਆਰਸੀ ਕਥੂਰੀਆ ਜੇ. ਜੇ

ਦਯਾਨੰਦ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ,

ਲੁਭ ਹੀਨਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2001 ਦਾ CWP ਨੰ 698

18 ਜੂਨ, 2001

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾਮ 15(4) ਅਤੇ 226—ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼, 2000 — ਰੈਗੂ. 9—ਇੰਡੀਅਨ ਮੈਡੀਕਲ ਕੌਂਸਲ ਐਕਟ, 1956 — ਐੱਸ. 20 ਅਤੇ 33 - ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ 5 ਜਨਵਰੀ, 2001 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ - ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ - ਰਜਿ. 2000 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 9 ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਸਰਕਾਰ, ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਨੂੰ 40% ਤੱਕ ਘਟਾ ਕੇ ਅਤੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ- ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਕਰੇ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਇਕੱਲੇ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨਹੀਂ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਰਸ-ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਦਾਖਲਿਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ- ਰਿੱਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 9 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਖਲੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ

